

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse fra Fylkesmannen i Nordland - felles elektronisk tjenesteyting i offentlig sektor – arbeidsgrupperapport om felles IKT-arkitektur.

1. Innledning

Fylkesmannen i Nordland er ett av fylkesmannsembetene som sannsynligvis er kommet lengst i diskusjonen omkring bruk av IKT for å optimalisere virksomhetsprosesser både internt i embetet, og mellom forvaltningsenheter/forvaltningsnivå som Fylkesmannen må forholde seg til. Vi ser helt klart behovet for en del overordnede arkitekturprinsipper og standarder når det gjelder informasjonsutveksling og muligheten for gjenbruk av komponenter. Dette vil i stor grad forenkle utviklingsarbeidet, og vil sannsynligvis i tillegg øke hastigheten på utviklingsprosjekter betydelig.

2. Arkitekturprinsipper

De åtte arkitekturprinsippene som er foreslått av arbeidsgruppen er etter vår oppfatning fullt ut dekkende for å utvikle en felles plattform for offentlige IKT systemer. Relevansen av hvert punkt vil selvfølgelig variere fra prosjekt til, men uansett er det viktig at man i utviklingsprosessen må forholde seg til disse prinsippene som obligatoriske. Videre er det etter vår oppfatning viktig at man operasjonaliserer disse prinsippene i et sett med standarder som leverandører og utviklere pålegges å følge i den grad dette er relevant for prosjektet. Prinsippene om **Interoperabilitet** og **Sikkerhet** bør uansett legges som et obligatorisk krav til alle løsninger som utvikles.

All offentlig virksomhet bør etter vår oppfatning underlegges disse prinsippene fordi dette vil gjøre det mulig å "sy" sammen et helhetlig offentlig informasjonssystem både vertikalt og horisontalt.

Arkitekturprinsippene bør etter vår oppfatning iverksettes så raskt som mulig.

Hvis man velger å gjøre de nevnte arkitekturprinsippene obligatoriske vil dette for Fylkesmannen i Nordland ha en del konsekvenser. Fra en økonomisk synsvinkel vil dette kunne redusere kostnadene på flere områder. Eksempelvis brukes det i dag mye ressurser til manuell behandling av informasjon som vi mottar papirbasert, og som skannes inn i vårt Sak/Arkiv system. Dette gjelder alle typer informasjon både fra publikum og fra andre forvaltningsenheter og forvaltningsnivåer. Videre vil dette også

kunne heve kvaliteten på saksbehandlingen og redusere saksbehandlingstiden, fordi man kan tilgjengeliggjøre elektronisk informasjon i andre forvaltningsnivå uten å gå veien om papirbaserte medium, og fordi man vil kunne legge et grunnlag for optimalisering av virksomhetsprosesser gjennom elektronisk arbeidsflyt både horisontalt og vertikal i forvaltningen. Her er det selvfølgelig en del juridiske problemstillinger som må utredes nærmere. Rent teknologisk er vi fra Fylkesmannen i Nordlands side allerede i ferd med å etablere det teknologiske rammeverket som vi mener er nødvendig for å kunne dra nytte av en felles IKT-arkitektur.

Det er imidlertid ett område som etter vårt syn burde vært belyst bedre i rapporten. Dette gjelder den *Digitale Ekskluderingen* som enkeltpersoner etter all sannsynlighet vil oppleve som en konsekvens av en så altomfattende arkitektonisk plattform som man her legger opp til. Prinsippet for tilgjengelighet av en tjeneste som legges til grunn i rapportens kapittel 3, betyr at tjenesten også må være tilgjengelig i en ikke-digital form. Hvordan dette skal løses ligger muligens utenfor arbeidsgruppas mandat, men problemstillingen burde etter vårt syn vært nevnt i rapporten som et problemområde.

3. Virksomhetsprosesser

Rapportens kapittel 4 belyser de prinsipielle sidene ved virksomhetsprosesser på en god måte. Verdikjedeanalyse og interessentanalysen vil i prinsippet kunne danne grunnlaget for en metodikk for modellering og optimalisering av virksomhetsprosesser på alle nivå i forvaltningen. Nettopp den typen beskrivelser som rapporten inneholder viser hvor viktig felles IKT-løsninger er, selv om det for mange enheter og embeter kanskje er adskillig enklere problemstillinger og kjerneprosesser som kan gripes fatt i enn de som beskrives i rapporten.

4. Felleskomponenter og fellestjenester

De foreslåtte felleskomponentene er så langt vi kan se dekkende for det behovet Fylkesmannen har for denne typen tjenester. De viktigste komponentene for vårt vedkommende vil sannsynligvis være Autentisering og Autorisering (AuAu), Skjemamotor og eDialog-rammeverk. Disse vil sikre en enhetlig struktur i forhold til virksomhetsprosesser og sikkerhetshåndtering, og dette er to områder som vi er spesielt opptatt av i forhold til vårt pågående prosjekt "Digital Fylkesmann". Videre er den felles registerdataforvaltningen viktig for oss, spesielt i forhold til GIS og GAB (Matrikkelsystemet). Vi har ingen spesifikke krav til slike komponenter/tjenester ut over tilgjengelighet og datakvalitet. Vi ser heller ingen grunn til at de nevnte komponentene/tjenestene ikke skal være obligatoriske å benytte i hele offentlig sektor. Tvert i mot vil dette sikre datakvaliteten og interoperabiliteten mellom de forskjellige systemene på ulike nivå i forvaltningen.

5. Styringsprinsipper

Fylkesmannen i Nordland har ingen prinsipielle motforestillinger mot arbeidsgruppas foreslåtte modell for styring, organisering og finansiering. Vi tror det vil være klokt å etablere et overordnet tverrdepartementalt styringsnivå fordi det viktig at de felles arkitekturprinsippene er best mulig forankret på tvers i forvaltningen. Videre mener vi det er klokt å legge ansvaret for den overordnede styringsfunksjonen under ett departement, og den sammenhengen ser vi det som naturlig av dette samles under FAD.

Vi er også enige i opprettelse av et styringsråd og at man har en forvaltningsenhet som har det operative ansvaret for forvaltningen av standardene. Vi tror i den sammenhengen at denne forvaltningsenheten med fordel kan legges som en del av DIFI, noe som etter vårt syn vil bidra til å ivareta det helhetsperspektivet som ligger i etableringen av felles arkitekturprinsipper.

Arbeidsgruppas definering og avgrensninger av ansvar og myndighet i de forskjellige styringsnivåene som er foreslått vil etter vårt syn ivareta behovet for kobling mellom operativt og strategisk nivå på en bra måte.

6. Samfunnsøkonomisk analyse av felles IKT-arkitektur

Fylkesmannen i Nordland har ingen spesielle kommentarer til den samfunnsøkonomiske analysen som er presentert i arbeidsgruppas rapport. Slik vi ser det er det hevet over enhver tvil at dette vil være et samfunnsmessig riktig tiltak for å forbedre og fornye offentlig sektor.

Med hilsen

Sture Elvevoll (e.f.)
administrasjonssjef

Geir-Tore Klæbo
prosjektleder